

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K, — f.
Vidéken „ 9 K, „ 4 K, 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprecht-palota, földszint az udvarban.

Debrecen költségvetése.

Jog- és pénzügyi bizottsági ülés.

Ritka alkalommal szoktak összegyűlni oly szép számmal a jog- és pénzügyi bizottság tagjai, mint tegnap. Ugy látszik, hogy a gyakori kritika elevenebb pezsgésre kényszeríti a bizottsági tagok elpetyhüdt közéleti tevékenységét. Igazán itt is az ideje, hogy a közügyeket egészségesebb irányzat ragadja ki a folytonos halogatások posványából.

Nagy érdeklődés mellett tárgyalták a jövő évi költségvetést és a felügyelő bizottság erre vonatkozó jelentését.

Népszerű dolgot tettek szóvá Márk Endre és Márton Imre: a gáz árának a leszállítását. Ez is mutatja, hogy ez a kérdés már teljesen megérett a megoldásra. Ebből azonban az idén aligha lesz valami, mert a jövő évben a vállalatnak, üzemképessége fokozására új befektetésre lesz szüksége.

Elkeseredett vita támadt a mult

évi pénztármaradvány felett. Eddig a tanács sohasem mutatott ki ilyen nagy felesleget, hanem különböző címek alatt takarékbba tette, aminek az volt az előnye, hogy mindig volt a városnak pénze dugaszban; ha megszorult a város, volt hova markolni. Ez volt a tartalékozás előnye; hátránya volt azonban, hogy a közgyűlés tagjai erről rendszeresen nem tudtak és az ily módon való tartalékozás nem volt őszinte; a belügyi kormány éppen ezért nem engedi meg ezentul a készpénz pénztármaradvány eltüntetését. El is határozták, hogy az 1906. évi maradványt felhasználják és beveszik a költségelirányzatba.

Vasuti ügyek.

Az ülésen Vecsey Imre főjegyző elnöklése alatt jelen voltak: Dr. Magoss György tiszti főügyész, Király Gyula gazdasági tanácsnok, Aczél Géza főmérnök, Roncsik Lajos főszámvevő, Márk Endre, dr. Beregi Nagy Sándor, Rickl Antal, Csanak József, dr. Baesó Dezső, Komáromy Sándor, dr. Fejér Ferenc, Hochfelder Jakab, Debreceni Jenő, Márton Imre, Poroszlay László, ifj. Schwartz Vilmos, Rochlitz Arthur, Kaszanyitzky Arthur és Varga Károly előadó.

Az első tárgy a nagyterdei védőszalag ügye. A hajdusámsoni vasut ugyanis a

Nagyterden fut keresztül és tűzbiztonsági szempontból a kereskedelemügyi kormány követelte, hogy a vonal mentén 20—20 méternyi távolságban irtsák ki az erdőt. Az albizottság javasolja, hogy 10—10 méter széles védőszalagot vágjanak csak ki az erdőből, a további 10—10 méteres távolságon pedig a könnyen gyuló harasztot és száraz levelek elhordását és a terület tisztántartását a város vállalja magára. Magoss György a 20—20 méteres védőszalag kivágását javasolja, Hochfelder Jakab fél a költségektől, amelyek a város nyakába szakadnak.

Hosszas vita után az albizottság javaslatát fogadták el az elnöki döntéssel.

Ezután a sámsóni vasúttársaság kérelmét tárgyalták. A társaság Nyirbátorig akarja kiépíteni a vonalát; e célra 300,000 koronát kér jegyezni törzsrészevényekben és 4 hold 333 négyszögölnyi terület használatát. Az előadó javasolja a kérelem megadását oly kikötéssel, hogy a társaság 5 éven belül köteles kiépíteni a vasutat.

Legelőször dr. Fejér Ferenc szólalt fel; nem szavazza meg a javaslatot, mert a sámsóni vasut és a kisvasut ugyanazon kézben van, az Urbánék kezében és zsebében. Ez a társaság pedig rideg üzleti politikából mindig Debrecen érdekei ellen van és jogait a város ellen érvényesíti. A kérdésnek napirendről való levételét javasolja mindaddig, míg a kisvasut villamossá való átalakítása ügyében a tárgyalások befejeződnek. Hochfelder Jakab ellenzi a napirendről való levételt, mert ennek a vasutnak a fölépítése nagy érdeke Debrecennek,

LEGJOBB SZABÁSÚ FÉRFI-INGEK FEKE TÉNÉL

A jövő színésznője.

Irta: Yvette Gullbert.

A jövő színésznője keményebb alapon fog állani, amint a jelené. Mindenekelőtt: több nyelven fog beszélni, hogy hivatásának ne csak helyhez kötve élhessen. Már ma is tengerentúli országokba kelnek át azok, akik megelégték „városunk“ dícsőségét, csak így lehet nagy népszerűséget szerezni, világhírhez jutni; új embereket, új országokat, új szokásokat tanulmányozni közvetlenül.

A jövő színésznője akár párisi, akár londoni, akár nevyorki lesz, — német színpadon úgy otthon lesz, mint a francia, vagy angol színpadokon. Minden színpad „az ő színpada“ lesz. Ma ide, holnap oda hívja szerepe. Többé nem fog egy fővárosban vegetálni, nem lesz kiszolgáltatva egy szerepnek, egy szerzőnek és egy színházigazgatónak. A jövő művelt, széles látókörű, négy-öt idegen nyelven beszélő művésznő-jének tárva áll az egész világ.

Ha Schakespeare vagy Goethe egy olyan asszony alakításában kerül színre, aki angolul, illetve németül pompáson beszél és

mindent megért, — az az új színjátszás halálát jelenti. Ez a színésznő nem lehet sem alacsony termetű, sem sovány, a heroinának a termet és méltóság két nélkülözhetetlenül szükséges dekoratív segédeszköz. És egy nagy reformot fognak keresztülvinni, amely megőrökiti majd a jövő színésznőjét: — a színészeti iskola mellett irodalmi iskolát is nyitnak, amely a lelkét, izlését műveli meg a színésznőnek, minden nőt, aki a színházi pályára készül, szellemi táplálékkal látják el.

Eljön az az idő, mikor a színpadra lépnek azok a tizenhét éves leányok, akiké a jövő... a tizenhét éves koruktól huszonnégy éves korukig csak statisztálnak, minden idejüket irodalmi és konzervatóriumi tanulmányokkal töltik. Mai napság nem ismerünk színésznőt, (a modern irodalom modern interpretálóját értem) akinek lelkét úgy áthassák az új Élet riadásai, az eszmék, új irányok, mint minden más művészt, íróét, költőét, szobrászt, festőét. Ez pedig abc-je a színész-metiernek!

A jövő művésznője tanulmányozni fogja a görög és római történelem epizódjait. Az a színésznő, a ki a mi időkben

klasszikus szerepeket játszik, megtanulja az életet megismerni, az emberek szokásait, az antik hősök fanatizmusát és gyönyörű áldozatkészségét. Az emberfölötti alakokban emberi lélek rejtőzik és a klasszikus tragédiákat tanulmányozó művésznő megtalálja azt az emberi lelket. És ez a művészet végcélja is.

A jövő művésznője nem fog Agrippina vagy Flávia szerepében Liberty-szövetbe öltözni és neki köszönhetjük, ha Messalínát nem látjuk többé csillogó tunikában és ha Kleopátra végre terrakotta színű öltözetben jelenik meg, a mely ruha jellemezte Antonius kedvesét.

A jövő művésznője rajzolni és festeni is fog tudni. A muzeumainkat jobban ki fogja használni. (A mai színésznőknek 90 százaléka még sohasem volt muzeumban!) A görög, római, egyiptomi nő új, igazi típusát fogjuk a színpadokon megláthatni. Festőszereivel, árnyalatokkal szájának, ajkának, szemének formáját ahhoz a népfajhoz fogja hasonlítóvá tenni, a melynek leányát alakítja. Dokumentumok után fog dolgozni. Az „irodalmi iskola“ fogja mind-ezekre az utat egyengetni.

Tafft selyem alsószoknyák (Jouponok) mindenféle színben, frt. 7.50 kr. Halmágyinál.

6 különben sokalja a kért területet. Magoss György dr. azt mondja, hogy a társaság az esetben, ha Debreczenben területet nem kap, akkor Nyírbátorban építi föl épületeit. Képzetlenségnek tartja Fejér Ferencnek azon indítványát, hogy a villamos üzemhez köti a kérdés megoldását. Fejér Ferenc fenn tartja indítványát. Márton Imre elfogadja az előadó javaslatát, mert nem kíván a vasut építése elé akadályokat gördíteni.

Hosszas vita után végre szavaztak. Fejér Ferenc halasztási indítványát elnöki döntéssel elvetették, majd elfogadták Magoss György főügyész indítványát, hogy a vasuttársaság kérelmét csak akkor veszik tárgyalás alá, ha a nyírbátori vasut kiépítése biztosítva lesz, t. i. meg lesz az engedélyezés és a részvénytőke.

Nyomda.

Ezután tárgyalás alá vették a város jövő évi költségvetését és az egyes vállalatok költségelirányzatát és a múlt évi zárószámadásokat. Legelőször a városi nyomda jövő évi költségvetését tárgyalták. A felügyelő-bizottság elfogadását javasolja. Márk Endre kérdezi, hogy mi van a „Debrecen” című lap tartozásával? Biztosították-e azt? Ifju Schwartz Vilmos, mint a nyomdai felügyelő-bizottság tagja, felvilágosításul megjegyzi, hogy a „Debrecen” nyomásáért 5200 koronával tartozik a lapkiadó részvénytársaság, amelyért perli is a nyomdavállalat. Julius óta magán egyén (Márton Imre!) fizeti a nyomtatás költségeit és pontosan fizet.

Világítási vállalat.

Ezután a világítási vállalat jövő évi költségvetését tárgyalták. Márk Endre a gázárak leszállítását kéri, mert a közönség érdeke nem az, hogy a vállalat tőkét gyűjtse, hanem az, hogy a közönség jó és olcsó gázt kapjon. Debreceni Jenő megadta a szükséges felvilágosításokat; helyesli ő is a gáz-árak leszállítását, de megjegyzi, hogy Budapest kivételével az összes vidéki városok közt Debreczenben a legolcsóbb a gáz. Azt hitték, hogy a villamos-telep létesítésével a gázfogyasztás csökkenni fog, ebben azonban csalódtak, mert szépen gyarapszik ugyan a villamfogyasztás, de emelkedik a gázfogyasztás is. Már ki is dolgozták a tervet a gázgyár kibővítésére, illetőleg az üzemképesség fokozására. Márton Imre jegyzőkönyvbe kéri vétetni, hogy a bizottság kívánja a gáz-árak leszállítását és erre vonatkozólag a jövő évben javaslatot kéri a vállalatnál.

Ennek az iskolának még az lesz a feladata, hogy növendékeit utazásokra küldje. Ne csak hazájuk irodalmát, szokásait, erkölcsét, képtárait, muzeumait látogassák, hanem a külföld műveltségével és tudományával is ismerkedjenek meg. Nyissák meg előttük Olaszországot. Az arabiai tartózkodás fölösleges, segédeszköze volna a klasszikus szerepek tanulmányozásának. — Michelangeló, Tizán, Rubens... Ezeknek műveiről ellesni a szerep legapróbb részleteit; Velencét tanulmányozni; Nápolyt, Firencet, Génúát és Rómát bejárni, látni és nézni; aztán tessék klasszikus szerepeket játszani!...

Az Élet! Ez a jövőendő színésznőjének első parancsolata. Elrugni mindent, a mi sablon, a mi hamisság, utánzat, nem emberi... Csak azt adni, a mi a valóság, az Élet.

Vannak Phaedrák és Medeák, martirarcok, halálos gyötrelmek, szomorú szemek az életben is... Oh, hány Gauthier Marguerite jár az én házamba... Böcklin Matter Dolorosájának fáradt és bus vonásait tessék tanulmányozni majd ilyenkor és más lyesléléket. A tizenhetedik és tizennyolca-

Városi budget.

Ezután a költségvetéssel kapcsolatosan javasolja a színházi tűzvizsgáló bizottság, hogy a város építsen színházi diszletraktárt, mert a mostani állapot tűzveszélyes. Aczél Géza hozzászólása után úgy határoztak, hogy a diszletraktár ügyét egyelőre leveszik a napirendről. A színház berendezését a villamos fényhez képest, nagyon kopottnak, kirívóan szedett-vedettnek tartja a bizottság. Aczél Géza főmérnök úgy emlékezik, hogy a butorzat megújítására 6 17.000 koronát kért. Roncsik Lajos főszámvevő kijelenti, hogy a szinpad és nézőtér butorzatának felújítására 2000—2000 koronát vett fel a jövő évi költségvetésbe. A bizottság 6000 koronát vett fel a költségvetésbe a színház javítására. A debreceni kereskedőtársulat rendkívüli 1500 koronás segélyének 3500-ra való felemelését kéri, mert a kereskedőtársulat a város helyett tartja fent a polgári iskolát. A főszámvevő hozzájárult a segély felemeléséhez. Fejér Ferenc dr. a rendes segélyt kéri 10.000-ról 12.000 koronára felemelni. Az előadó javaslatát fogadták el. A zenede 60.000 K építési segélyt kér. Márk Endre kifogásolja, hogy a zenede földszintjén pálinkás butik van. Fejér Ferenc úgy értesült, hogy a zenedének van elég helyisége, csak ne adják bérbé. A főszámvevő 10 éven keresztül 6—6000 koronát javasol beállítani a költségvetésbe. Megszavazták.

Ezután a felügyelő bizottság jelentését tárgyalták, még pedig tételről-tételre. Mindjárt az első tételnél hosszabb vita támadt. A múlt év végén feltűnően nagy (108.267 koronán felül) pénztármaradvány mutatkozott, miután a belügyi kormány nem engedte többé meg, hogy a készpénzmaradványt különböző címeken takarékpénztárba tegyék. Felszóltak Márton Imre, Poroszlay László, ifj. Schwartz Vilmos és Roncsik Lajos főszámvevő, aki a felügyelő bizottság javaslatával szemben a törvény alapján javasolta, hogy a pénztármaradvány felvételessék a költségvetésbe. A főszámvevő javaslatát fogadták el.

Sok apró-cseprő változtatás révén a felügyelő bizottság a jövedelmek rovatának végösszegét kerek 35.000 koronával emelte. A kiadási rovatoknál is változtattak a tételeken, apasztották a kiadásokat pár ezer koronával. A tisztviselők és a személyzet felemelt fizetését, illetőleg az arra szükséges összeget a költségvetésbe beállították.

Az ülés 8 óra után ért véget.

dik század marquiseinek és soubrettjének mennyi hű mását lehet tanulmányozni Watteau, Laucrot, Grencé és Fragonard mesterművein.

Van olyan száj, amely mindent ki tud fejteni, fájdalmat, örömet, ujjongást, szerelmet, belső zokogást, rémületet, aggodalmat, mindent, mindent... Láttunk kezeket, amelyek ezer színnel és finom árnyalattal kísérik a beszédet... Az egyik művészetet segíti a másik.

A jövőendő színésznőjének — s ez legnagyobb diadala lesz! — nem kell küzdenie szóbeszéddel, gyanúsítással és nyárspolgár elfogultsággal. Komoly könyvek fogják megerősíteni és emberi életével egy olyan nő példáját mutatja majd, akit követni és tisztelni kell. A leke műveltebb és neme-sebb lesz, mint a szinpad mai királynőinek; jobb izlése lesz és tartózkodóbb lesz; a szerelme és szenvedélyei olyanok lesznek, mint minden más finomlelkű, előkelő asszonyéi. Életének ez lesz a jelmondata:

— A boldogságanyai: „azzal élni boldogan, akit szeretünk”.

A delegációkból.

— Fővárosi tudósítás. —

Ma is mind a két delegáció ülést tartott. A magyar delegáció plenáris ülésben a hadügyi budgetet tárgyalta. Nagy neki készüléssel fogtak hozzá, de valószínű, hogy néhány óra alatt letárgyalják Schönaich budgetjét. Az osztrák delegáció a tengerészeti költségvetést tárgyalja.

A magyar delegáció.

A magyar delegáció ülésén gróf Zichy Livadár elnökölt. A napirend előtt Babits Gyulzski Lyuba a horvatországi szerb hajszáról interpellálta meg a belügyminisztert, mert szerinte a följelentések a katonai körök akciójával hozhatók összeköttetésbe. Allítólag Nasztisot és Forner kapitányt a vezérkar tagja támogatta.

Hoffmann Hugó altábornagy: A hadvezetőségnek van a szerb mozgalomról tudomása, mert a hadügyi kormány nagy figyelemmel kíséri az egész sajtót, hogy tudja, mi történik politikai tekintetben. Hogy azonban mit irjanak az egyes hírlapírók, ezt nem befolyásolhatja a hadügyminiszter. Az egész délvidéki mozgalom bűnügyi következtetéseket von maga után, a melyekre szintén nem gyakorolhatnak befolyást a katonai hatóságok. Tagadja, hogy a katonai hatóságok befolyanak a mozgalomba. Még a boszniai 15. hadtestnek sem volt abba része, pedig annak politikai hatásköre is van. A tisztek magánténykedését nem kísérhetjük tüzetes figyelemmel. Ha Forner kapitány tényleg befolyt az ügyekbe, el fogok ellene járni.

A bizottság a választ tudomásul vette.

Okolicsányi László: Elfogadásra ajánlja a költségvetést. A hadsereg fejlesztése elől a magyar nemzet nem zárkozhatik el. A parlamenti többséget folyton gonosz váddal illetik. A többség kész a hadsereg részére áldozatokra, ha meggyőződik arról, hogy a hadsereg a magyar államigazgatás védelmére szolgál. A hadsereg mostani állapotában valótlanságos anakronizmus. A nemzeti érzés a dinasztiahoz való hűség egyaránt követelik a hadseregnek nemzeti irányban való reformját.

Szemere Miklós: A kormányozható léghajókról és repülő gépekről szól. Nagyon hibáztatja, hogy a hadügyi kormány költségelirányzatában a kormányozható hadi léghajóról nincs szó. Az nem kielégítő, hogy a közös hadügyi kormány lelkes bizalommal áldozatkészségre számít. Ott vagyunk megint, hogy a nagyhatalmaktól az újítások terén elmaradtunk. Emlékeztet arra, hogy 1866-ban sem volt hátultöltőnk, pedig Goblenz nagyon sürgette. De nem folytatja, sapienti sat.

Szabó István: Feltűnőnek tartja, hogy míg Németországban és Franciaországban évek óta a hegyesformájú gyalogsági lövedékek vannak használatban, melyeknek kezdő sebessége 860 méter, nálunk a 640 méteres kezdő sebességű lövedékeket használják. Pedig itt költségkülönbség nincs. Fölöslegesen tartja a dobosokat s ezzel egyszerre 2000 emberrel több gyalogos katona kerülne a harcra. Kérdezi, hogy miért nincs minden gyalogosnak ásója, hogy fedezeteiket kerithessenek. A műszaki csapatok kiképzése ellen kifogása van. Az aratási szabadságra jogosító bizonyítványnak ingyenesnek kell lennie. A költségvetést elfogadja.

Bakonyi Samu: A dinasztia és a két állam biztonságát a nemzeti követelések teljesítésében kell keresni. Rámutat az osztrák delegáció ugratására. Mielőtt a nagy katonai kérdések elintézését nyernek, a mentes-

Legjobb a Békési Róza Márvány (Eschéger) Szappana

ségi tartalékba tartozás kérdését kell olyan irányban megoldani, hogy a földművelő magyarság családok ne veszítsék el kenyérkeresőjüket.

Molnár János: A legénységet úgy kell nevelni, hogy a szociálizmus nemzetközi és vallástalan tévtanai ne lehessenek ráá hatással. A katolikus legénység vallásos nevelése dolgában intéz kérdéseket a hadügyminiszterhez. Reméli, hogy nem kap tőle olyan brüszk választ, mint annak idején Fejérvárytól, aki azt mondta neki, hogy a hadsereg nem akar kapucinusokat nevelni. (Derűtség.)

Hellebront Géza: Mig a nemzeti követelések teljesületlenek, addig a magyar nemzet a hadseregért újabb áldozatokat nem hozhat. Kérdést intéz a hadügyminiszterhez, hogy a nyugdíjak tekintetében történik-e méltányos reform?

Tomisics György: Kérde a hadügyminisztert, mikor kezdenek komolyan hozzá a líka-dalmáciai vasut építését.

Tuskán György és Babits Gyula horvátul beszélnek. Tuskán követeli, hogy a közös hadsereg horvátul levelezzen a horvát hatóságokkal. Ha ő német értesítést kapna, tudná ő, mit csinálna vele! Babits Gyalszki Lyuba erősíti, hogy van horvát szuverenitás és horvát tenger.

Felszólaltak még Szentiványi Árpád, Bernáth Béla, Miklós Odön, Vinkovics Tivadar horvátul, majd Zichy Miklós gróf a Balkánon uralkodó helyzetéről beszél. Nagyon nyugtalanító hírek érkeznek onnan; egyes helyeken erősítés kell, másutt pedig a megbízhatatlan csapatok (szerbek) kicserélése. Azt állítja, hogy délen a csapatok megbízhatósága nem első rendű.

Hoffmann Hugó altábornagy a hadügyminiszter nevében azt feleli, hogy a csapatok megbízhatósága kifogástalan, csupán a szerb csapatokat kell felváltani. A külügyminiszter állítólagos nyilatkozatáról kolportált híreket cáfolja. *Eitner* Zsigmond (48-as) nem fogadja el a hadügyi költségvetést, mert a nemzeti követeléseket nem teljesítették, de a többség úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta a költségvetést.

Az osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció hadügyi bizottsága ma délelőtt tíz órakor ülést tartott, melyen a tengerészeti budgetet tárgyalta.

Schlegel előadó a költségvetést elfogadásra ajánlja.

Gróf Montecuccoli tengerészeti parancsnok: A flotta kiegészítése attól függ, hogy a többi nagyhatalom milyen hajókat épített. Ha a többiek nagy hajókat építenek, nekünk követnünk kell ezt a példát. Epen ezért új hajóink tetemesen nagyobbak lesznek, mint az eddigiek, úgy hogy 18.000 és 19.000 tonna közt változik a súlya. A tengerészeti parancsnokság már eddig is 19 millió koronával hátralekban van szerződéses kötelezettségei teljesítésében. E hiány pótlására a jövő évben rendkívüli hitel kell. Esetleges harc esetén a döntés szárazföldön fog bekövetkezni, de erre nagy befolyással lesz, miként teljesítette a flotta a kötelezettségét. Ezután részletkérdésekre tért át.

A szerb forrongás.

Az osztrák-magyar monarchia óhaja, mint egy félhivatalos jelentés mondja, hogy a mennyire tőle telik, a Balkán-félszigeten előforduló konfliktusokat megelőzze és békés szándékait bizonyítsa. Ennélfogva a magy. kir. miniszterium a Szerbiában és Montenegróban ez időszert uralkodó viszonyokra való tekintettel, a közös külügyminiszterrel és a cs. kir. osztrák kormányval egyetértve, indítatva érezte magát a hadiszükségleteknek Szerbiába és Montenegróba való ki- és átvitelét további

intézkedésig megtiltani. A hivatalos lap mai száma közli a kormány erre vonatkozólag fennálló kereskedelmi szerződésekkel teljesen összhangban álló rendeletét, amely szószerint így hangzik:

A m. kir. miniszteriumnak 1908. évi 4747/M. E. számú, hadiszükségletek ki- és átvitelének tilalmára vonatkozó rendelete. Minisztertanácsi határozat alapján és az osztrák cs. és kir. kormányval egyetértve, mindennemű fegyvernek, lőszernek, fegyver- és lőszer-alkatrészeknek, mindennemű lö-, robbantó- és gyújtószernek, valamint az azok előállításához szükséges anyagoknak, lovaknak, szamaraknak, háts- és teherhordóállatoknak (öszvéreknek), továbbá ezek felszerelésére szánt tárgyaknak, galamboknak, végül hadi célokra alkalmas más anyagoknak az osztrák-magyar monarchia két államából, Boszniát és Hercegovinát is beleértve, illetve ezeken keresztül Szerbiába és Montenegróba való kivitele, illetve átvitele megtiltatik.

Ez a tilalom kiterjed mindazokra a küldeményekre, melyek akár közvetlenül Szerbiába vagy Montenegróba rendelvél, vagy melyekről alaposan feltételezhető, hogy közvetve fognak az említett államok területére kerülni.

A magyar királyi miniszterium fenntartja magának, hogy a fönnt megjelölt árukat tartalmazó oly küldeményeket, a melyek más rendeltetéssel indítatnak utnak, végleges rendeltetésüket illetőleg ellenőrizze.

Az ilyenmű küldemények már bevallott rendeltetésének megváltoztatása nincs megengedve.

Ez a ki- és átviteli tilalom azonnal hatályba lép. Budapest, 1908. évi október 21-én. Wekerle Sándor s. k., m. kir. miniszterelnök.

VÁRMEGYE.

Hármas ikrek. Kálmán Gergely hajduhadházi kőműves feleségét ugyancsak megajándékozta tegnap a gondviselés. Gyors egymásutánban három egészséges leánygyermeket hozott neki a gölya. A hármas ikrek híre képezi különben most Hajduhadházon a szenzációt.

Vörhenyjárvány. Hajdunánáson a vörheny járványszerűen fellépett. Losonczy Almos dr. megyei főorvos előterjesztésére az alispán bezáratta a gyermekóvó intézeteket, a népiskolákat és a gyermekmenházat; a járvány terjedésének megakadályozására szükséges óvintézkedéseket a főorvos megtette.

Szünőben a kúteges hagymáz. A kúteges hagymáz Hajduböszörményben újra megszűnt, ellenben Hadházon még egyre dul. A hadházi járványkórházban 6 beteg van még; mind cigány. A főorvos naponta távirati jelentést tesz a belügyi kormánynak.

A hajdumegyei tanítók Hajduböszörményben.

A tanító egyesület gyűlése.

A gyöngye elméjük oktatása. — Tisztujtás.

A Bocskai szobor megkoszorúzása.

Fölötte élénk és ünnepi hangulatban volt tegnap Hajduböszörmény; vendégül látta a vármegye tanítóit, akik között megjelent

a hajduböszörményi választókerület országgyűlési képviselője, dr. Benedek János is.

A hajdumegyei tankerületi tanítók egyesületének Goncey egylete tartotta meg tegnap Hajduböszörményben XVI. rendes gyűlését, amelyen a megye ref. tanítói csaknem teljes számmal jelen voltak. A gyűlés keretében igen szép és megható ünnepség folyt. A vendégek és a város lakossága a Bocskai szobornál ünnepséget rendezett és megkoszorúzta azt.

A gyűlés, melyet egyébként máskor, az előző években mindig Debrecenben tartottak, délelőtt tíz órakor kezdődött a hajduböszörményi városháza dísztermében. A gyűlést Csurka István tanító, az egyesület elnöke szép szavakkal nyitotta meg. A megnyitó beszéd elhangzása után a gyűlésen jelenlévők kivonultak a Bocskai szobrához, ahol szép ünnepi aktus folyt le.

Midőn a szobornál összegyűlekedtek a jelenlévők, kiknek száma meghaladta a kétezret, a Hymnust énekeltek el. Azután Csurka István tartott gyönyörű emlékbeszédet és koszorút helyezett a szobor piedesztáljára. Az ünnepséget a szózat eléneklésével zárták be.

Azután visszavonult a tömeg a városháza dísztermébe, ahol folytatták a gyűlést. Fontosabb tárgyai voltak a gyűlésnek a gyenge elméjük oktatásáról szóló tanítási módszer és a tisztviselő választás. A tanítási módszert, hosszabb vita után elfogadták. A tisztviselők is a régi maradtak, kivéve a jegyzői állást, amelyre a régi jegyző utódjaul Hatvani József debreceni tanítót választották meg.

A gyűlés délután egy órakor ért véget, amidőn a református főiskola tornacsarnokába vonultak, ahol százötven terítékű diszebed volt. A banketen több pohárköszöntő hangzott el. Igy Benedek János orsz. gyűl. képviselő, Csurka Istváné stb.

Este a Beregszászi-féle vigadóban hangverseny és táncestély volt, amely a késő éjjeli órákig eltartott a legvidámabb hangulatban. A gyűlésező megyei tanítók ma reggel utaznak el Hajduböszörményből.

Merénylet tréfából.

Akit lerántanak a talyigáról.

Brutális tréfa.

Egy gonosz tréfának veszedelmesen sérült áldozatát szállították be tegnap délután a debreceni köz-kórházba. A tréfa áldozata Antal Sándor tizenhét éves tanyai munkás, aki ellen egy másik suhanc, valószínűleg tréfából, merényletet követett el. A szerencsétlen Antal Sándor most életveszélyes sérülésekkel fekszik bent a köz-kórházban.

Antal Sándor tegnap délelőtt egy talyigán igyekezett kifelé gazdájának, Jablonczay Kálmán földbirtokosnak Pallag mellett levő tanyájára. Csendesen, nyugodtan ballagtató lovával, midőn egyszerre valaki hátulról kabátja gallérjába ragadt. A megragadás nem pusztán kézzel, hanem kampós bottal történt és oly erős volt, hogy a szerencsétlen fiatal legény lábával az ég felé fordulva, hátrafelé lebukott az utra. Antal Sándor merénylőjét látta, de nem ismerte meg, csupán úgy tűnt föl neki, hogy egyik cimborája lehet, aki tréfából csinálta meg ezt a veszedelmes játékot, aminek az lett a követke-

ménye, hogy eszméletét veszítve terült el és vállperece eltört. Azonkívül igen súlyos, sőt veszedelmes belső sérüléseket is szenvedett.

Antal Sándort a földön fekvő találták meg és beszállították a kórházba, ahol gyógykezelés alá vették. Állapota nagyon komoly, sőt életveszélyes.

Az első felolvasó-est.

A csütörtöki esték sikere.

Hatodik éve már, hogy a csütörtöki felolvasó-esték varázsereje díszes közönséget vonz a téli időszakban rendezett estélyekre. Évről-évre fokozódik a közönség lelkesedése s meleg szeretettel keresi fel ezeket a humánus és kulturális célt egyaránt szolgáló kedves estélyeket. Az idén pláne olyan nagy volt a jegyekért megindult kereslet, hogy a jelentkezők fele sem juthatott bérlethez. Annál nagyobb örömmel töltötték meg a termet azok, akik helyhez jutottak s bizony már az első est műsorát nagy élvezettel hallgatták, gyakori s viharos tetszésnyilvánításokkal honorálták a szereplők értékes buzgólkodását.

Maga a nézőtér is látványosság számba megy. Annyi szép asszonyt, mosolygó, bájos, szép leányt ritkán látunk együtt, mint a csütörtöki felolvasó-estéken. A hangulat is meleg, szinte izzóvá teszi a lelkesedést.

Az első estén az első szó dr. Jászai Rezső elnök ajkairól hangzott el, a ki magasröptű s az ő kiváló szónoki kvalitásaival tökéletesült szép beszédben körvonalozta a csütörtöki esték kulturális és humánus célját. A tartalomgazdag megnyitót zajos tapsokkal honorálta a díszes, előkelő közönség.

Közel ötven bájos leány vonult fel erre a pódiumra. A Svetits leánynevelő-intézet tanítónőképzőjének énekkara volt ez, amely Husz Lajos vezénylete mellett gyönyörködteleg énekelte el a Honvágyat s még nagyobb, sőt meglepő sikerrel Möhling „Éjhez” című dalát. Lágyan, finomul, csaknem leheletszerűleg olvadt felséges harmóniába a szép dal. Remekeltek ezek az édes leányok s a közönség tomboló tapsviharral provokálta a dal ismétlését.

Dr. Széll Kálmán Amorette keringőjét hallottuk ezután, a melyet a szerző maga, nagy hatással játszott el a zongorán. Kedves, fülbemászó, édes melódia ez. A közönség nagy tetszése kétségtelenné teszi, hogy ez a keringő gyors népszerűsége jut.

Mély csendben, nagy figyelemmel s nem kisebb élvezettel hallgatta a közönség Husz Lajos tanár kitűnő felolvasását az Esetetika életből. Tartalom és a kidolgozás, hozzá a könnyed előadás közvetlenül hatott s a jeles szerzőt viharosan megtapsolták.

Bájosan, mosolyogva lépett a pódiumra szíatársulatunk egyik új s a legszebb reményekre jogosító tagja: Gyöngyi Jolán, aki már első énekszámával, Frikett Rózsi dalával meghódította az előkelő közönséget. Kellemes csengésű, modulációra képes hangjával, finom előadásával meglepett mindenkit. A hangversenyteremben olyan hatást keltett, hogy a közönség négyszer frenetikus tapsok közt kívánta hallani s végül még egy hangulatos vers elszavalásával is fokozta az előadói művésze körűl támadt Végül Magyar Imre és zenekara nagy készültséggel játszott a Bohémekből, majd Magyar Imre fia ébresztett még kellemesebb hangulatot, magyar nótáival, Magyar Gyula pedig gordonka szólójával aratott tapsokat.

Az első est így ért szép sikerrel véget. nagy elismerést.

Mihalovits Jenő humoros tanulmánya a Hazugságról örökös derűtségben tartotta a közönséget. Némely részleténél percekig tartott a kacagás.

VÁROSHÁZA.

Az ohati állomáson nincs kut. A füzesabonyi h. é. vasút Ohat állomásán nincs kut, tehát nincs ivóvíz sem. A tanács átiratban kérte a máv. debreceni üzletvezető-ségét és a debrecen-füzesabonyi vasút igazgatóságát, hogy az ohati állomáson kutat furassanak.

Segély. A főiskolai ifjuság kérte a tanácsot, hogy a „Főiskolai Lapok”-at segígyezze. A tanács 400 korona segélyt szavazott meg oly módon, hogy a lap nyomtatási költségéből 400 koronát térít meg a nyomdávalaltnak.

Tűzveszélyes katonai raktár. A VII. hadtest parancsnoksága értesítette a várost, hogy a Pavilon-telepen épített katonai felszerelési raktár, ahol állandóan nagy értékek vannak raktáron, amelyek gyulékonyak, tűzveszélyes, mert igen közel van a katonai pályatesthez és így attól lehet tartani, hogy a mozdonyokra felgyújthatja az egész raktárt. A kifogásolt épületet november hó 17-én vegyes felülvizsgáló bizottság fogja megvizsgálni, amelybe a tanács a polgármestert, a tiszti főügyészt, a főmérnököt és Szabó Kálmán tanácsnokot küldte ki, egyuttal ártirt az államépítészeti hivatalhoz, hogy a bizottságban képviseltesse magát.

Segély a népkonyháknak. A hamar beköszöntött tél miatt már a jövő hónapban szükség lesz a népkonyha megnyitására. A népkonyhát az idén is a jótékony nőegylet vezeti. A tanács a népkonyha felszerelésére ezer koronát szavazott meg.

SZÍNHÁZ.

Osókpírulák. Piros színlapos est és zsufozt ház. Ebben nem csalódik az igazgató. A legdrágább ujdonság felett is ott lebeg a közöny Damoklész kardja, de a legolcsóbb kaviár is meleg érdeklődést ébreszt. Ezzel a nagy érdeklődéssel sehogsem állott arányban az előadás. Ternyei nem neki való szerepet játszott, Kemény nem találta el sem a hang, sem a kidolgozás helyességét, Zilahynak sem minden jelenése sikerült. Hahnel, Gerő, Békés, Gyöngyi Jolán és Huzella tetszetek. Az első felvonás gördülékenyen ment, de döcögösen folyt le a harmadik. A bohózat ötletes és pajkos jelenései azonban gyakorta fakasztottak jóízű kacajt a nézőtérén.

A színházi iroda jelentése. Ma kerül színre ez idényben ötödször, B) bérletben, Huszka-Martos-féle regényes daljáték: „Tündérszerelem”. Tekintettel a rendkívüli sikerre, melyet a szép zenéjű daljáték aratott, hisszük, hogy ma is telt ház fog tapsolni a Huszka bájos melódiáinak. Vasárnap délután „A tatárjárás”, Kálmán Imre nagy sikert aratott, eredeti magyar operettje kerül színre új kiosztással. Mogyorósi önkéntest Zsigmond Anna, Riza bárónét Radó Anna, a tábornokot Gyöngyi Izsó, Wallersteint, a bakahadnagyot Nádor Zsiga játsza. Este Ascher világhírű nagy operettje: Koldusgróf adatik. Ez előadásban az egész operette személyzet vesz részt. A főbb szerepeket Rózsa Lili, Gerő Ida, Radó Anna, Gyöngyi Jolán, Kemény, Gyöngyi Izsó, Ligeti, Györe, Torma, Tallán játsszik. Ez estén lépnek fel először a Perczel nővérek.

A kis Bogumilt a III. felvonásban Kemény Lajos leánya, a kis Kemény Olga adja. Az igazgatóság legközelebb a Svihakok és Vándorlegény nagy operetteket eleveníti fel új betanulással.

Az Uranus mai új műsora. 1. Nyitány. „Az oroszán ébredése”. — 2. A német császár látogatása Kölnben. (Természeti felvétel.) — 3. Házassági ajánlatok. (Bohózat.) — 4. Egy szerencsés baleset. (Megható történet.) — 5. Az explodáló borju. (Bohózat.) 6. A szép virágáros leány. (Mulatságos idyll.) — 7. Mandrin rablókapitány. (Regényes.) — 8. Eljegyezve, akarata ellenére. (Bohózat.) Műsorváltozás fenntartva. Előadások kezdete hétköznapokon este pont 6, 7, 8 és 9 órakor. Villamos zenekar. Villamos szellőztetés. Helyárak mint rendesen. Előkészületben: Képek Debrecen utcáiról. (Helyszini felvétel.) Holnap teljesen új és szenzációs műsor.

A vonat mozdonya alatt. Szerencsétlenség az István gőzmalom előtt.

A vigyázatlanság áldozata.

Súlyos szerencsétlenség történt tegnap délután az István gőzmalom előtt, a Ferenc József uton. Csak a véletlennek köszönhető, hogy a szerencsétlenül járt ember saját vigyázatlanságát nem az életével fizette meg.

A szerencsétlenség a debreceni helyiérdekű vasutnak a Ferenc József uti mellékvonalán történt, ott, ahol a sinpárok az István gőzmalom udvarába kanyarodnak be. Itt, mint tudvalevő, csak teherforgalmat bonyolítanak le, nevezetesen, a gőzmalomnak érkezett szállítmányokat viszi be a kisvasut a nagy állomástól.

Rendszerint tizenöt—husz, sőt néha több teherkocsit is vontat egy mozdony. Tegnap is körülbelül husz kocsival tolattak a Ferenc József uton, midőn a szerencsétlenség történt. A gőzmalom ipartelepe bejárata előtt állott Matyus István kisegítő kalauz, aki a tolatást vezényelte. Midőn a mozdonyt egy teherkocsival összekapcsolta és a kocsik közül kilépett, a mozdony megindult és megmagyarázhatlan módon Matyus István jobb lába a mozdony alá került és egy kerék a bokájánál keresztül ment rajta.

A szerencsétlen ember fájdalomában rémesen felkiáltott, mire a még ekkor alig mozgásban levő mozdony megállott. A szerencsétlenségről azonnal értesítették Gáspár Géza drt., aki megvizsgálta Matyus István lábát és konstataálta, hogy kisebb törést szenvedett, melytől lába egészen fel van dagadva. A szerencsétlenül járt embert Péterfia utca 45. szám alatt levő lakására szállították, ahol továbbra is gyógykezelik.

A szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség.

UJDONSÁGOK.

* **Urvacsoraszta a templomokban.** Vasárnap a ref. templomokban újbori urvacsoraszta lesz. Ez alkalommal a Nagytemplomban prédikál Diosófi József, ágendázik Jánosi Zoltán lelkész; a Kis-templomban prédikál Szarka Boldizsár, ágendázik Baróthy István segédlelkész; a Kossuth utcai templomban prédikál K. Tóth Kálmán lelkész, ágendázik Uray Sándor vallásánár, az Ispótytemplomban prédikál Szele György lelkész, ágendázik Szele Miklós segédlelkész, a Homokkertben prédikál Kovács János népiskolai felügyelő, a Csapókerben Sárközy Lajos főiskolai szénior.

* **Esküvő.** Varga Károly halmi-i ref. lelkész, egyházmegyei tanácsbíró tegnap esküdött örök hűséget gáborjani Szabó Etelkának, a jótékony nőegylet volt tanítónőjének. Az új pár frigyét a Nagytemplomban Jánosi Zoltán ref. lelkész adotta meg és szép beszédet intézett hozzájuk.

* **A Boka-hangverseny.** Az a hangverseny, amelyet a Boka Károly, híres cigányprimás születésének százados évfordulójára rendez a Csokonai-kör, már minden pontjában meg van állapítva. A programból főlemlítjük Dóczy József felolvasását, amelyben méltatni fogja Boka Károlyt, mint zeneszerzőt és zenészt, továbbá Zilahyné Singhoffer Vilma énekszámát és a Cigánybáró első felvonását, amelyben a szintársulat legjobb erői fognak közreműködni. A hangversenynek legérdekesebb része lesz azonban a helybeli összes cigányzenekarnak együttes fellépése, amelyek a Himnuszon és a Rákóczi-indulón kívül el fogják játszani az öreg Bokának leg-híresebb szerzeményeit és nótáit, a jelesebb primások vezetése alatt; egyik helybeli primás pedig a Boka kesergőjét játsza. A hangverseny iránt, amely különben f. hó 30-án, a színházban fog végbemenni, mint bérlatszűnetes diszeldadás, de rendes helyárrakkal, általános érdeklődés mutatkozik, annyival inkább, mert a tiszta jövődelem Boka Károly siremlékének fenntartására és részben a cigányzenekarok segítő egyesületének javára van szánva.

* **Eljegyzés.** Weisz Emil miskolci posztó-kereskedő eljegyezte Braun Esztikét Debrecenből.

* **Urvacsora-osztás a kollegium imatermében.** A főiskola főgimnáziumának tanári kara tegnap délután tartott ellenőrző értekezletén Szabó József vallásánár indítványára üdvös eszmét tett a magáévé. Az imateremben tartani szokott ifjusági istentiszteletéről volt szó ugyanis s vele kapcsolatban a templomi urvacsoráról, amelyre sokszor déli 9 órától, délután 1 óráig vártak a növendékek. A kézenfekvő indítvány azt célozta, miszerint hasson oda a tanári kar, hogy ezután a szokásos október havi és tavaszi konfirmációs urvacsorák a tanuló részére a főiskola imatermében szolgáltatassanak ki. A tanári kar megbizta az igazgatót, hogy tegyen lépéseket a terv megvalósítására. Csak helyesíthető a tanári kar ez újabb terve, mint amely előnyösen mozditja elő az ifjuság vallás-erkölcsi nevelését.

* **Halottak napjára sirmécs poharak** a legolcsóbb árban kaphatók Blattner Gyulánál a megyeházzal szemben.

* **Kirabolt kőmives-segéd.** A Petőfi tér egyik koresmájában idogált tegnapelőtt éjszaka Stürbuky Lajos kőmives-segéd. Midőn a koresmából távozott, a téren négy vagy öt ismeretlen ember rátámadt, földre-teperték és huszonhat korona készpénzt, valamint kalapját elrabolták. A megtámadott és kirabolt kőmives-segéd följelentette ismeretlen támadóit, a kiket nyomoznak.

* **A honvéd tartalékos tisztek és tisztviselők tisztibemutatása** f. évi november hó 4-én, a tisztibemutatás pedig folyó évi november hó 14-én, reggel 9 órakor tartatik meg a Péterfia utcai honvéd laktanyában. Folyó évi november hó 6-án, a tartalékos hadapródok és hadapród jelöltek bemutatása; f. hó 16-án, reggel 9 órakor pedig ezek utóbemutatásai tartatnak meg, szintén a fenti honvéd laktanyában.

* **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen jó apának, apósnak, nagypának, testvérnek és rokonnak: Bagdás Jánosnak, f. hó 21-én, esteli fél 7 órakor, életének 60-ik, özvegyiségének 3-ik évében 3 napi súlyos betegség után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 23-án, d. u. 2 órakor fognak a ref. egyház szertartása szerint, a Teleky utca 55. sz. háztól, a Kistemplomban tartandó gyászima után, a Péterfiai temetőbe örök nyugalomra tételni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat, jó ismerőseinket és az elhunyt munkatársait szomorodott szívvel meghívjuk. Bánatos gyermekei: Róza férjével, Végh Sándorral és gyermekeivel. Mária férjével, Dombrovsky Gusztávval. Erzsike. Testvére: László Jánosné szül. Bagdás Erzsébet. Valamint számos rokon nevében is. — A temetést Gebauer K. tem. intézete rendezi.

* **Ellopott ludak.** A rendőrség bünygyi osztályán tegnap panaszt tett Földesi Gerzonné Boldogfalva utca 13. szám alatti lakos ismeretlen tettes ellen, aki négy kővér ludját, negyven korona értékben ellopta. A rendőrség a nyomozást azonnal bevezette és kiderítette a tolvajt egy cigány asszony személyében, akinél az ellopott ludakat meg is találták. Az eljárás folyik a tolvaj cigány asszony ellen.

* **Szökés a fogházból.** A szerencsi csendőrség tegnap hivatalos uton értesítette a debreceni rendőrséget, hogy Szénási Sándor Ferencc, fogságát töltő rab cigány, az ottani közigazgatási fogház falát, valószínűleg több, segítségére érkezett cigánnyal együtt, áttörte és megszökött. A szerencsi főszolgabírórság országosan körözi a megszökött fegyencet, a ki — nem lehetetlen — Debrecen felé vette útját. A debreceni rendőrség széles körű nyomozást indított a megszökött fegyenc kézrekerítéseért.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jó rokonok, barátok, valamint az Egyetértés dal- és zeneegylet és munkatársai, ugy az ismerősök, kik felejthetetlen jó férjem végtisztességén jelen voltak, fogadják hálás köszönetemet. Özv. Páczelt Lajosné. 1908. október hó 21.

* **Hová menjünk színház után?** Csakis a Márkus Dréher ét-termébe. Színházi előadások után friss vacsora, sok különlegesség. Halak, vadak. Frissen csapolt Korona à la Pilseni sör, kiténő fajborok. Társaságok részére szeparék, nagyobb társaságoknak a virág-étterem. Naponta nagy zene-hangversenyek.

* **Plissérozást és gombkészítést** saját gépen elvállal Kontsek Kornél áruháza.

* **Üzlet áthelyezés.** Telegydi K. Lajos utóda Eperjesy István, a városháza épületében 68 év óta fennálló könyv, papír és zenemű-kereskedését Kossuth utca 11. szám alá helyezte át.

* **Purítás szappan,** felsőes fehér-rózsa illatu, fehér színű, bőrfincomító, lanollinnal készült remek szappan, méltó párja a már jól ismert pármái ibolya szappannak. 1 drb. 70 fillér, 3 drb. 2 kor. Kiténő gyermek szappan 1 drb. 40 fillér, 3 drb. 1 kor. Mindkét szappant készíti Szabó Béla piperezappan-gyáros, Miskolcon. Főraktár Debrecenben, Jósá és Jóna drugériájában.

* **Habig-féle** legújabb formájú férfi kalapok nagy választékban kaphatók Aszmann Ferenc uri divat üzletében Debrecen, Piac utca 27.

* **Debreceni Zander gyógyintézet** Piac-utca 59. Telefon 389. Teljes physikális gyógyberendezés. Főbb javallatok: Idült gyomorbelatonia, székrekedés, elhízás, köszvény, csusz, idegzsábák (ischias stb.), Csonttörések és egyéb sérülések után visszamaradt mozgászavarok. Érelmeszesedés, szívbajok, bronchialis asthma, neurasthenia, bémulások. Gyenge testalkatu gyermekek fejlődése. (Zander módszerével.) Gerincelgömbülések. Forró légfürdők. Villamosítás. Az órák beosztása: Férfiak d. e. 12—1-ig és d. u. 6—7-ig. Nők d. e. 11—12-ig és d. u. 5—6-ig. Gyermekek d. u. 4—6-ig látogathatják. Dr. Szász Adolf orvos.

* **Kemény angol,** puha olasz nyulszőrkalapok divatos formában 5 koronáért kaphatók a Rózsa-féle alkalmi vételek áruházában, a főposta mellett.

Szerbia nem nyugszik. Háborút akar mindenáron.

Szerbiában csak nehezen akarnak csillapulni a háborút szerető elemek. A szerb lapok kivétel nélkül irnak Ausztria-Magyarország ellen, még a kormány felhivatalosa, a „Samonprava“ is ugy ir Ausztria-Magyarországról, mint egy „könyörtelen rendőrállamról“, a mely szégyene Európának. A „Pravda“ azt írja, hogy a zágrábi esetért Miklós montenegrói herceg legjobb elégtételt szerezhetne azzal magának, hogy a cettinjei osztrák-magyar követet láncba yert kezekkel szállíttatná határra.

Vukovics generális, Miklós herceg követét a királyon kívül György herceg is fogadta. Majd később több miniszterrel és államférfival konferált, Pasicscsal is, aki ma Péter király egy levelét viszi Pétervárra Miklós cárnak. Pasics nem Ausztria-Magyarországon, hanem Románián keresztül veszi útját. Novakovics Stojan, aki a szultánnak viszi a király egy levelét, szintén Románián át megy rendeltetési helyére, hogy ne kelljen az osztrák-magyar monarchiával szövetséges Bulgáriát érintenie.

Vukovics tegnap résztvett azon a konferencián, amely a kormányférfiak és pártvezérek közös értekezlete volt. Azt beszélték meg itt, hogy milyen közös lépéseket tesz a kompenzáció dolgában Szerbia és Montenegro.

A belgrádi osztrák és magyar kereskedők nagy szorultságban

vannak. Az üzletek előtt állandóan csoportok vannak, akik megakadályozzák, hogy vevők léphessenek az üzletekbe.

Egy hölgyet, aki egy ilyen üzletben vásárolt, a tömeg inzultálta. A bojkottált kereskedők közül többen be is zárták üzletüket. A bojkott rendezését a diákok vállalták.

Belgrád községi hatósága elhatározta, hogy minden osztrák és magyar állampolgárt szolgálatából elbocsát.

TÁVIRATOK

Ferdinánd a békéről.

Páris, okt. 22. Ferdinánd bolgár király ma több francia újságíró előtt igen békés hangú nyilatkozatot tett. Ezzel szemben török részről azt mondják, hogy Bulgária békés szándékainak hangsúlyozása mellett egyre készül a háborára.

Aerenthal cáfol.

Budapest, okt. 22. Aerenthal báró külügyminiszter, aki ma este az alkotmány-pártbae tett látogatást, megcáfolja azt a hírt, hogy a magyar-szerb határt megerősítették volna. Aerenthal holnap a néppárt klubjában tesz látogatást.

Nagybeteg a cárné.

London, okt. 22. Nagy feltűnést keltő hírt közöl a Daily Mail, a cárné állapotáról. A cárné vizsértágulásban szenved és oly idegbajos, hogy valósággal hisztériás; betegségét fokozza még a folytonos tengeri tartózkodás.

Elhunyt bíró.

Budapest, okt. 22. Várady Gábor, a mármarosai törvényszék bírája, aki Husz Abrahám előtt a halálos ítéletet kihirdette, hirtelen meghalt. Várady gyomorbajos volt és ezért utazott a fővárosba, hogy megoperáltassa magát, de már későn volt. Ma régi betegsége megölte.

Elégtétel Fürstenberg hercegnek.

Szentpétervár, október 22. Fürstenberg herceg nagykövetségi tanácsos és Carikor külügyminiszteri segéd közt fölmerült lovagias ügy ma békés elintézés nyert. Fürstenbergnek az orosz külügyminiszter elégtételt szolgáltatott.

Meghíusult béketárgyalások.

Budapest, okt. 22. Törökország és Bulgária, nemkülönben a monarchia külügyi képviselője szakadatlanul folynak a tárgyalások, azonban eredmény nélkül. Egyelőre nincs remény rá, hogy hamarosan eredmény legyen.

Rauch báró nyilatkozik.

Budapest, október 21. Ma érkezett meg Zágrábról Rauch Pál báró horvát bán és felkereste Wekerlét, akinek jelentést tett a horvát dolgokról. A bán, aki holnap Aehrenthalnál tesz látogatást, ma nyilatkozott az annékö hatásáról Horvátországban, a hol igen vegyes érzelmeket keltett. A horvátokat kielégítette, a szerbeket ellenben lesújtotta és megdöbbentette.

Az országot haramiái.

Kaposvár, okt. 22. Bozsányi József és Horváth Izidor sertéskereskedők a marhavásárból jöttek haza az országon, amikor 8 fegyveres rabló toppant eléjük, akik Bozsányit félholttra verték és 1200 koroná-

ját elrabolták. Horváthnak, bár súlyos sérüléseket szenvedett, sikerült elmenekülni. A rablóknak nyoma veszett.

A szerb ferrongás.

A magyar miniszterium tiltó rendelete.

A keleti válság.

Tárgyalások Törökországgal.

Pétervár, okt. 22. Ideérkezett jelentések szerint Törökország és Ausztria-Magyarország közt a tárgyalások kielégítő módon folynak. Az orosz külügyminiszteriumban ezt hallgatólag veszik tudomásul.

A hatalmak konferenciája.

Konstantinápoly, okt. 22. A mai minisztertanács folyamán az angol nagykövet megjelent a portán és beszélt a nagyvezérrel. Egy miniszter kijelentése szerint a mai minisztertanács nem hozott végleges döntést a konferencia programtervezetere adandó válaszában. A porta álláspontjának megvitatása még nincs befejezve. Egy másik miniszter kijelentette, hogy a konferencia létrejövetele kétséges, miután Ausztria-Magyarország csak Törökországgal való előzetes tárgyalás után hajlandó azon résztvenni.

A török bojkott.

Berlin, okt. 21. A „Berliner Tagblatt“ jelenti Konstantinápolyból: Az itteni osztrák magyar nagykövet főügyelmét még most is a bojkott mozgalomra fordítja. Egy török újság jelentése szerint báró Aehrenthal utasította a nagykövetet, hogy adja tudtára a portának, hogy az osztrák-magyar csapatok a novibazári szandzsákot csak a bojkott mozgalom befejezése után fogja teljesen kiüríteni.

Az öreg irigykedik.

20 éves fiu, 40 éves asszony.

Véres szerelem.

Dráma, igazi dráma játszódott le tegnap a Budafoki-uton, ott, ahol az új dohánnyárat építik.

Munkások és munkásnők dolgoznak vegyest az épülő hatalmas palotán. A kemény munka és a váratlanul ránk köszöntött hideg nem akadályozta meg azonban a sziveket, hogy meg ne szólaljanak. Gimes József husz esztendő s napszámos volt az, aki szemet vetett az ott dolgozó Hvodlik Máriára.

Hogy Hvodlik Mária már negyven esztendő és munkától elfonnyadt teste majdnem összetöpörödött, azt nem látta meg a szerelmes fiu. Ő szerette a negyven esztendő asszonyt és az asszony alkalmasint még jobban szerette őt.

Ezt a szerelmeskedést nem jó szemmel nézte Bába Ferenc. Rá is szólt az asszonyra:

— Magának több esze lehetne, — szólt rá, — ilyen vén asszony mer cicázni gyerekekkel.

Gimes Ferenc, mint igazi lovaghoz illik, védelmébe vette ideálját.

— Semmi köze hozzá! — rivalt Bábára.

Szót szó ért, a bicskák előkerültek és néhány perc múlva Gimes véresen esett össze. Mikor Hvodlik Mária látta, hogy szerelmese véresen terült el, elájult és a magas átványról lebukott.

Ugy Gimes, mint Hvodlik állapotát igen súlyos. Mindkettőjüket beszállították a kórházba, Bábát pedig letartóztatták.

HIREK

Változások a diplomáciában.

Isvolszki bukik.

Berlin, okt. 22.

Uruszov herceg bécsi nagykövet lemondási kérvényt adott be, melyet azonban nem fogadtak el, mert egyelőre nem tudnak alkalmas embert, a kivel állását betölthetnék.

A kérdést, mihelyst Isvolszki Pétervárra visszatér, azonnal eidöntik. Witte grófot, a ki Svájcban időzik, táviratilag visszahívták Pétervárra. Beavatott körökben azt hiszik, hogy Witte lesz Uruszov utóda. Isvolszki napjai meg vannak számlálva. Presztízse napról-napra hanyatlik.

Biztosra veszik, hogy jelenlegi segéde, Csarikov lesz utóda a külügyminiszteri székben. Isvolszkit, hir szerint, berlini nagykövetté fogják kinevezni.

Izgató tanító. Aradról táviratozzák: Popovics Demeter kuvini tanítót, a magyarság elleni izgatás miatt a közigazgatási bizottság pénzbírsággal sújtotta. A kultuszminiszter, akihez az ügy felebbezés folytán került, Popovics tanítót állásának elvesztésére ítélte.

Megfagyott? A korai télnek és hideg éjszakának meg van az első áldozata. — Budapesten, az Ohegy-ut 8008. sz. üres telkén Sréber György 63 éves napszámos holttestét találták meg. Sréber valószínűleg erősen bepálinkázott, lefeküet s a hideg éjszakában szivszélhűdés érte.

Aru- és értéktőzsde.

Október 22.

Budapesti gabonátőzsde.

5—10 fillérrel drágább áron elkelt (50 kilogrammonként) 2.000 mm. buza.

Rozs 5 fillérrel javult, zab, tengeri változatlan. Felmondattott 1908. évi október hó 27-én leendő átvételre 5000 mm. buza, 100 mm. rozs, — mm. tengeri, 2000 mm. zab.

A határidő-üzlet.

Jódb amerikai jegyzések és fedezések folytán megszilárdult az irányzat a mai határidőüzletben és a gabonaneműek ára barátságos hangulat mellett 5—10 fillérrel emelkedett.

A forgalom időnként élénk volt.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdete	Változás
Buza október	1199	1203—1204
Buza apr. 1909.	1216	1213—1214
Rozs októberre	998	987—988
Zab ápril	1018	1015—1016
Zab októberre	824	826—828
Zab április	857	856—855
Teng. aug.	—	—
Tengeri május 1909	756	758—755

Budapesti értéktőzsde.

Változatlan külföldi jegyzések nyomán nyugodt volt a hangulat a mai értéktőzsden és a forgalomban került értékek árfolyamai tartott irányzattal zárultak. Osztrák-magyar államvasúti részvények elgyengültek és 3 koronával olcsóbban zárultak. A központi vasút részvényei a tegnapi zárathoz képest 3—4 koronával emelkedtek.

Apróhirdetések.

INTELIGENS nő két és fél éves kis leány mellé azonnal felvétetik. Gyermekkertészmű vagy jó bizonyítványu előnyben részesül. Cím a kiadóhivatalban.

Hvadlik állapota t beszállították a rtoztatták.

diplomá.

ikik.

Berlin, okt. 22.

si nagykövet le... melyet azonban előre nem tudnak állását betölt.

Isvolski Péter... idöntik. Witte... özik, táviratilag... avatott körökben... Urusov utóda... nak számlálva... nyatlik. jelenlegi segéde... yminiszteri szék... berlini nagykö-

radról távira-... meter kuvini... elleni izgatás... si bizottság... A kultusz-... gy felebbezés... ovics tanítót... ítélte.

korai télnek... meg van az... dapesten, az... üres telkén... s napszamos... Sréber va-... linkázott, le-... kában sziv-

tőzsde.

tőzsde.

elkelt (50 kilogram-

tengeri változatlan... er hó 27-én leendő... mm. rozs, ---

let.

fedezések folytán... natáridőzletben és... hangulat mellett

olt.

nként:

Ár	Változás
1203-1204	
1213-1214	
987-988	
1015-1016	
826-828	
856-855	
758-755	

zsde.

x nyomán nyugodt... i és a forgalomba... nyzattal zárultak... nynek elgyengül-... rultak. A közmü-... hoz képest 3-4

ek.

ves kis leány... ermekkértés... nyben részeseül 461

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kéz bőrnek) edességét, hamvaságát, rózsaszínen játszó fehérségét. Megszünteti a kéz bőrszáradását. Az elgyengült, kirepedezett és szelkítuja arcot vagy kezét, a legrovidebb idő alatt fehérre s máhává teszi! Poudre alá is igen ajánlható!

Használja gyors és biztoss! Egy üveg **MOLLITERGIN** MINT BŐRÁPOLÓ SZER PÁRÁTLAN ÁRA 1 KOR. **Teljesen fémmentes és ártalmatlan!**

Készítő helye s főraktára **Magyarországi Gyógyszeripari és Kémiai Társaság DEBRECZENBEN,**

Főpiac St. sz. alatt, a Városházánál szemben.

Nagy Lajos

hirdetési irodájából Csapó-utca 13.

Eladó szőlő a Bocskay ligetben!

Két nyilas, vagyis 1200 négyszögöl igen jó karban levő termő szőlő pájtával eladó. Közbejött családi körülmények miatt 2 ezer forintért megkapható. A megvételhez 1000 frt. készpénz elegendő. Bővebb felvilágosítás nyerhető az Irodában Csapó utca 13. sz., teljesen díjtalanul és a legnagyobb készséggel. 3174

NYOMDAI MUNKÁK!!

eljegyzési kártya, meghívó, jelentések, könyvek, falragaszok, **IRODAI NYOMTATVÁNYOK,** csinos és izléses kivitelben, — gyorsan és a legolcsóbb áron készülnek a

Debreceni Ujság Nyomdájában

Arany János-utca 47. szám alatt.

Megrendelések a kiadóhivatalban is eszközölhetők, Piacz-utca 42. szám alatt (Lamprecht-palota).

Az őszi idényre

ujdonságaink

Női-ruhaszövetek, Kosztüm kelmék, Bársonyok és Kabát plüssökben

megérkeztek

Bosznay J. és Társa

divat-áruházába

Debrecen, Kossuth-utca 5.

Társat keresek,

egy Debrecenben alapítandó villamos-felszerelési (csillár) mechanikai üzlet alapításához, mely üzlet egy szab. villamos bérlet, üzlettel lesz összekötve. **Szükséges tőke 1000 kor.** Levelek kitűnő szakember alatt a ki-dóba kéretnék.

Matild crém, kenőcs, szappan

Matild széptő szerekek párja nincs, leve-szik a legvastagabb széplőt, májfoltot, vimed-
lit vagy bármiféle bőrszűnítőt. A matild
orém teljesen zsirtalan puder alá nappali hasz-
nálatra romok ráncfedő, 5 perc alatt fehérit,
a kéz bőrének is utólérhetően fehéritője, fino-
mitója. — Ártalmas anyagot, higanyt, ól-
mot nem tartalmaz. — Készíti:

Kun István gyógyszerész

Kapható:

minden gyógyszerárban és drogueriában.

Ha nem használ, árát visszaadom.

Nagy Lajos

hirdetési irodájából Csapó utca 13. sz.

Jól jár, aki a Faragó-féle házat megveheti!

Megmondom miért:

Faragó András ur, a Mester utca 39. sz. óriási frontu sarok ház tulajdonosa el-halt, két örököse elakar költözni Debrecen-ből, de addig nem mehetnek el, míg a reájuk maradt óriás frontu szép nagy sarok házat, mely a Mester utcában 39. sz. alatt van — el nem adták. Ime itt van tehát az alkalom olcsó és kedvező vételre, ragadja meg akinek módjában áll és akinek szán-déka házat venni!

E sarok háznak óriási utcai frontja van a nagy Mester utcára, van benne több rendbeli lakosztály. Van továbbá e házon nyílt péküzlet, kovácsműhely és kerékgyártó-műhely.

Négyezer forintért ajánlom mindenkinek a Mester utca 39. sz. házat.

3014

1000 darab

BOA

1000 darab

BOA

Egy első rendű szőrme gyáros teljes készletét poton áron megvettem és rengkívül előnyös árban adom el. (Tessék meggyőződni.) Gyermek biber garniturák, Gyermek Thibet garniturák. Persia, nyest, angora, Róka, hermelin, meufon, zoboly boák, muffok, sapkák és szőrme kabátok nagy választékban

a Rózsa-féle alkalmi vételek áruháza,

a főposta mellett.

BOA

1000 darab

BOA

1000 darab

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 40 fill., minden további szó 4 fill., vastagabb betűvel nyomtatott szó 8 fill.

Levélbeli tudakozások, óra pontosan válaszolunk. Ha a szükséges postabélyeg bevéteződik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

AJÁNLAT.

- CSEPLŐ garnitúrákat veszek és eladok. Géplakatos tanulókat felveszek, Ehrenrich Samuel Széchenyi-u. 44. sz. 174
- BUTOROZOTT szoba kiadó, Hüvelyes utca 7. Ugyanott gimnáziumi tanulókhöz lakótárs kerestetik. 450
- 2 utcai szoba a Bankpalotába kiadó. Cím a kiadóban. 433
- UTCAI garzon lakás Batthyányi utca 14. sz. kiadó. 428
- URI emberek ebéd kosztot kapnak jutányos áron, Szent-Anna-u. 58. sz. 391
- PRES festékes hordók olcsón megszerezhetők, Arany János-u. 47. sz.
- HASZNÁLT butorokat vesz és elad Kónya József asztalos, Piacsirta-u. 27. sz. 379
- HARISNYA nagy raktár minden fajta gyermek, női és férfi harisnyákban, alsótricot ingek nadrágok gyermek tricók a legolcsóbban beszerezhetők Marton Gyula divat és rövid-áru üzletében, Piac-u. 9. sz. Bika mellett Új harisnyák kötése és fejelése elfogattatik 9747
- IGEN elegánsan berendezett két utcai szoba garzon lakásnak kiadó, Egyháztér 13. sz. 354
- PÁLFFY kertben passzátuti szőlő tőre való kilója 32 fill. Telefon sz. 613. 283
- MAGÁN detektív iroda, Debrecen, Iskola utca 4. szám. Kényes családi ügyeket, nyomozásokat, megfigyeléseket elvállalok, a legnagyobb titoktartás mellett. Krámer József. 169
- HARISNYAKÖTŐ IPAR VÁLLALAT. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyáts Emilnél Debrecen, Tisza palota. 9118
- 300 liter bort vesz, hordómba. Ajánlatokat kérek 1-2 óráig Eötvös utca 85. 466

KERESLET.

- 2 segéd és tanuló fizetéssel felvétetnek Ullmann Salamon fűszernagykereskedésében Piacsirta utca 81. sz. 443
- CSAKIS önállóan dolgozó varró leányok felvétetnek. Vanger Sándornál Batthyány-u. 2. 384
- ASZTALOS tanuló felvétetik Fűvészkert utca 10. Dinyés Gyula, asztalosnál. 465
- Társ kerestetik 3-4 ezer koronával, pénze biztosítva, működés nélkül, jövedelmez 40-50 %-ot. Cím a kiadóba. 355
- WODRASZ segéd azonnali belépésre kerestetik Csapó utca 56. sz. 467

ELADÁS.

- EGY jó karban levő használt stráfkocsi eladó, Ullmann Salamon fűszernagykereskedésénél, Piac utca 81. 444
- 2 utcai légszesz ivólámpa eladó. Cím a kiadóhivatalban. 432

**Legjobb órák,
legszebb ékszerek**
szolid árban jótállással

Kurián Gyula műórási
Debrecen, Piac-utca 42. szám.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a „DEBRECENI UJSÁG” részére a kiadóhivatalban, Lamprocht-ház, Piac-u. 42

Moskovits József

szabó divatterme

Angol és hazai szövet
ujdonságok raktára

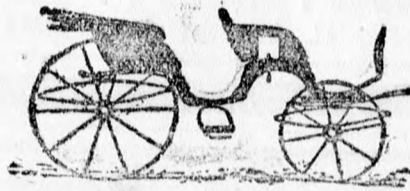
A legelegánsabb
úri ruha különlegesség

elsőrendű szabóműhelye
Piac-utca 46. szám az udvarban.

FÁBIÁN LÁSZLÓ

kocsigyártó

Debrecen, Hatvan-utca 61.

Raktáron tart mindennemű saját gyártmányú
úri-, hintó- és hajtó-kocsikat,
Régi kocsikat becsesrel.
Megrendeléseket gyorsan és legfontosabban eszközöl.
Javításokat elfogad.

Az „Első Debreceni Hirdetési Nagyiroda”
tulajdonosának

Tekintetes

Nagy Lajos urnak,

HELYBEN,

Csapó-utca 13. sz. alatt.

Nem mulaszthatjuk el, hogy Önnek mint a hirdetési nagyiroda főnökének, Kölcsey-utca 11. számú házuk eladása érdekében kifejtett óriási tevékenységéért — a nagy nyilvánosság előtt — hálás köszönetet ne mondjunk!

Debrecen, 1908. október 21.

Öszinte tisztelői:

Szenes János és neje,
Kölcsey-utca 11. sz. lakosok.

3173

Magyar találmány! Magyar ipari

66% Tüzelőanyag megtakarítás 66%
érhető el ujj és régioszerép kályhánál a

RAPID

alkalmazásával. Bizottságilag kipróbálva az összes európai és amerikai egyesült-államokban szabadalmazva.

Több előismerő oklevél.

Nagyság szerint 30-36 koronáért kapható és megrendelhető:

TÓTH GYULA

vaskereskedésében (Telefon 29) és a „RAPID” gyorsfűtő vállalatnál (Telefon 647)

Eladattak

A Kölcsey utca 11. sz. és Ajtó utca 8. számú házak is a Nagy Lajos, első debreceni adásvételeket hirdető nagyirodája útján!

Eladó

200 drb. hordó
Salzberger Armin

Alsó-kubini lakos, (Árvamegye) kinek ecet gyára volt s a hordók már 4-5 éve nincsenek használva. Alsó-kubini állomáson

hectoliterjét 4 kr.-ért.

árusítja. Nagyság 150 litertől 700 literig. Személyes vagy levélbeli megkeresések a fenti címre kerestnek.

Egy-két drb. is szállítatik utánvét mellett.

Az összes mennyiség ki tesz 4000 litert. Gyorsáru szállításnál a költség literenként 1 fillérbe kerül.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel. A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatásúak a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorfájás, rögzített székrekedés, májbántalom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek ötvizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepcsőtelit eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. „A. MOLL” feliratu ónozáttal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer kőszvény, csusz és meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű.

Egy önezett eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

Moll gyermek szappanja

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készített gyermek és hölgy szappan a bőr okzereti ápolására gyermekek s felnőttek részére. Ára darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor 60 fill. Minden darab gyermek-szappan „Moll A.” védjegyével van ellátva.

Főszékhely:

MOLL A. gyógyszerész

cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs Tuchlauben 9. szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.